

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IX. Septimum, sollicita sensuum exteriorum custodia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Ep. ad Blon-
ci Commis-
sionem. 11.
Baronius
tom. 10.
an. 998.
tom. 20.
Cic. ad At-
til. 1. Plant.
Nepos.

Thomas de
Kempis l. 1.
cap. 19.

§. IV.

gum fuit, sed dicitur quod in terra, non regis summi & verſ. 8.
D eterni. Et Joannem Zacharia filium, Jordanis accom-
davit. Non à molli, ſed ab aſperà & ferroſà veſte commen-
davit. Neque divinus Lucas purpuratum euplonem à
veſtium mollitie accuſaſſet, niſi eam Calites eſſent exo-
ſi, qui male tecti Lazari funus frequentarunt; alterum
in purpurà mortuum, in Orco ſepulcrum, nullo dignati
ſunt honore. Mollem & delicatum habitum Caltitas
certè non amat; hæc libidinis aut inſignia ſunt, aut inci-
tamenta.

G g 4 fomnum

§. III.

VTi ad Visum, ad Audium, atque Odoratum, sic ad Gustatum constituere nefas est clavigeram Voluptatem. De pernicioso mensurarum lauteis, & Abstinētiā jam egimus. Quā autem gustasti, ejusque appetentia, non ad Voluptatis leges agendum sit, insignissimē docens Augustinus: Sicut ager, inquit, ad medicinam, sic ad semendas dapes debet quique accedere, nequaquam videlicet in illa voluptatem appetens, sed necessitati succurrens. Et hanc gustatur legem à Deo se accepisse gratulatus: Hoc me, inquit, docuisti, ut quemadmodum medicamenta, sic etiam sumptus accedam. Non ego immunditiam opsonii timeo, sed immunditiam cupiditatis. Scio Esau lentilicula concupiscentia deceptum, & David propter ea quae desideravit à se ipso reprobissem, & Regem nostrum non de carne, sed de pane esse tentatum. Et hanc illū philosophia non dicere docuit, sed facere. Nam Augustinus, esu carnium ferē abstinent, sed & aliis ciborum lauteis mensā suā interdixit, mensas alienas & convivia studiosē declinavit, itaque se hic in ordinem redegit, ut de seipso teiletur.

somnum sperat facilem, nisi plenis profundius mergatur. Alii his initiis ad vitiosiorē licentiam proficiscuntur, & deum in leges verecundie impudenti audacia delinquit: vel nominatim, panem nimium est, invecundos tactus, amplexus, oscula: satis dixi, & juvabit forsitan vel solo nomine perstrinxisse hæc dedecora. Cautē, mi Adesime, cautissimē, hic agendum, si velis castē: ē levi saepe tactu non levis secuta est turpitudine. Rogatus Aurelius Augustinus, quid esset quod nollet cum sorore habitare, ita occurrit fertur: quia non sunt mihi sorores, quæ cum mea sint. Enimverò malum est videre feminam, peius alloqui, pessimum attingere. Ideo Nicetius, ex optimo Sacerdote, Lugdunensis Pontifex, amantissimus puritatis, suos assidue monebat, & tactus & verba caverent obscena: ipse sui maximē memor, vel infantium etiam membra nuda manu tangere verebatur: neminem hic nimis cautum censebat, ubi voluptas sese tam celeri dolo insinuat. Cum ferrum tangit silicem, exiliunt scintillæ; cum tangitur serpens, mox caput replicat, ut mordeat tangentem: quod castior quis est, hoc & cautior est, ne carnem tangat non suam, unde sua uratur; neve serpentina luxuria, mox ubi tactus impudicus senserit, mortuum inferat, & vulnere venenum infundat.

Gregor. Turon. in vitis PP. c. 8. Severinus 1. April.

Severinus 16. Septemb. vixit circa ann. 980.

ib. de vera virgine.

Editha Edgari Anglorum regis filia non solum regio sanguine, sed virtutibus illustrissima, post mortem Dunstano Episcopo per somnum visa, de corpore suo monuit: & ne hoc vanum duceret, addidit illud: etiamnum ab omni tæbe illæsum rependum, oculis solum, manibus atque pedibus in cineres solutis, quibus olim puellari levitate esset abusa; dextrum verò pollicem quo toties crucem signasset, remansisse integrum, ut eluceret clementiæ divinæ benignitas in partibus servatis, iustitiæ severitas in absumptis. Rectissimē ergo Basilus: Sic virgo, inquit, virginis auditus, & visus, & gustus, & tactus; jugulando quidquid à verā virginitate degenerat.

§. V.

Submoneor hic beati Jacoponi & sancti Francisci familiā, viri integerrimi. Hic perquam eleganter, quinque hominis sensus exteriores, in hunc modum descripsit. Virgo erat, & huic quinque fratres. Primus, Pictor: alter, Musicus: tertius, Cocus: quartus, Pharmacopola: ultimus, Caupo; homines exigui census: horum sororem fecit opulentam nobilissimam Unio. Hunc pauperuli fratres precibus extorquebant certatim intiterunt. Musicus: nosti, inquit, rem meam esse tenuem; da gemmam tuam, & servasti vitam meam. Pro eā ego modos musicos faciam quos laudes. Tu verò abi, mi frater, inquit virgo, tantillo pretio gemma mihi mea venalis non est.

Virid. Rad. ri part. 2. de contempt. sui cap. 3. Sensus animæ proci.

Pictor, ut gemmam impetraret, picturam promisit, quam haberet, elegantissimam: sed repulsam tulit. Idem tentavit & pharmacopola, nescio quid novæ fragrantiae pollicitus, sed eadem repulsā dimissus est.

Nec aliud tulit responsum cocus, et si Jovis cerebrum, & delicias exquisitissimas sponderet. Caupo, homo impudens, scire se aiebat lecitissimos juvenes, qui omnes ejus esse cuperent matriti: hac in re solertem se fore actorem recepit. Minimē placuit qui maximam sperabat gratiam, extremplō rejectus. Hanc demum gemmam Optimas obtinuit, in cujus unā thalamum denupsit Virgo. Hoc, ita Jacoponus explicabat: Anima, Virgo est: Voluntas, gemma: Virginis fratres, sensus exteriores, visus Pictor, auditus Musicus, odoratus Pharmacopola, gustatus Cocus, tactus Caupo. Sed an non insigniter delirasset Virgo, si pro rebus vilissimis, suā se gemmā privasset? Optimati, Christo Domino erat servanda. Atqui nos longē illustiores sumus, & vero nomine, infanti, qui Arbitrii nostri, seu, nostræ Voluntatis pretiosissimum unionem pro deliciis efecimus, pro oblectamentis narratiunculis, pro Venereis delectatiunculis,

pro vitæ fractis & pupis, verè pro scarabæi umbrā, non vendimus, sed turpissimē abijicimus. Ille, ut cupia sibi liceat videre, innocentiam perdit: iste, ut gulam saginet, Castimoniam offendit: hic, ut omnis generis sordes per aures recipiat, pudicitiam expellit: alii, ut omnem odorationi & tactu libertatem permittant, verecundia leges negligunt. Ita nostram nobis gemmam, Voluntatem seu assensum, illi pessimi quinque fratres extorquebant & subducunt. Ad extremam spiritus inopiam devolvimur odorando, tangendo, maximē videndo & audiendo.

Memini me legere de homine ægro, sed rectissimē sibi conficere, qui in mortis viciniā, velut orator ad seipsum, omnibus corporis sensibus meritam gratiam retulit in hunc modum: O mei Oculi, amo vos de hac re, quod passi estis noctem vobis & cæcitatem persuaderi, quotiescunque vanitatis aut lascivie aspiciendæ fuit periculum: hæc mihi nox, hæc cæcitas saepe fuit saluberrima. O meæ Aures, gratias vobis habeo, quod artificio extemporali obstruxistis, ad omnem inhonestum, oblectatorium, noxium sermonem: hæc mihi furdidas sepius fuit salutis. O Manus meæ, vobis memori mentis adscribo, quod delicias & tactui jucunda potuerim aspernari: vestra mihi ad hoc profuit continentia. O mi Olfactus, & tuis beneficiis respondeo; tuæ fuit virtutis, & odores gratos spernere, & ingratos perferre Dei causā: multum me juvit tua patiens indultia. Et o mi Gustus, tibi quoque me gratum prebeo, tibi acceptas refero victorias plurimas; pars salutis meæ maxima in te stetit: potuisti & dapibus carere, & inter dapes elurire; potuisti & in copiā abstinere, & sustinere inopiam: fateor, absque te fuisset, mei hostes me milles sub jugum misissent: abstinendo & sustinendo promovimus. Igitur, o meum corpus, sine me brevi temporis spatio à te abesse: jungemur iterum, & unā fruemur præmio inexpressibili, felicitate non finiendā. Utilissimam monita, si sint qui iis pareant.

Pelagius refert, sanctam Syncreticam dicere solitam: Sobriè vivamus, quia per sensus corporis nostri fures ingrediuntur. Verè: & saepe non unus aliquis furunculus, sed furum & prædonum ingens turba, cogitationum & imaginum fœdatur magnus numerus. Hinc lugubris ille gemitus clamantis propheta: Deprædatus est oculus meus Thronum animam meam. Voce præcipientem sequamur, clamet pro se quisque: heu præda factus sum oris, & oculorum meorum, aurium, & manuum mearum! deprædatus est animam meam visus meus, auditus, tactus, gustatus meus! Cor sine sensuum custodiā, urbs est sine mœnibus, domus sine ostio, hortus sine sepe: illam hostes transiliunt, hanc fures expilant, istum conculcant sæpe.

CAPUT X.

Oculorum INCONTINENTIÆ antidotum, assidue cogitata DEI PRÆSENTIA in omni loco.

AD E. S. Partheni, dimitte me plenum ingentissimæ duciae ad sanctiores mores: instituis, disputas, doces, adversus omnem vitiorum me munis. PAREN. Silaudate velis, hoc est, adulari, ego interrumpi nolo; pede quo capis, pergam; jam enim prospicio. Restant pauca; at profecto, si rem spectes, non paucis explicanda. Versiculum tenes?

Portarum excubie, Christi presentia, Roma. Suas portas excubias dedimus. Nunc Dei Præsentiam contemplemur.

Et principio quidem mirari subit, nos in plurimis non circumspicientes esse, quos oculus Domini vigilantissimus observat omni momento, omni loco. Ades. Ergo